

Nio dikter

ASJA BAKIĆ
Nio dikter

Översättning till svenska från kroatiska av Djordje Zarkovic, 2016

Umeå, 2016

VERSOPOLIS

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

Urval av Erik Jonsson för det europeiska samarbetsprojektet Versopolis.

Detta häfte är ej till försäljning utan distribueras enbart genom Littfest – Umeås internationella litteraturfestival, samt inom projektet Versopolis.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Asja Bakić

FORMGIVNING Johan Hammarström

TRYCKNING tryckning.nu | h:ström – Text & Kultur AB, Umeå, 2016.

ASJA BAKIĆ,

föddes 1982 i Tuzla där hon också studerat bosnisk litteratur. Idag bor och arbetar hon i Zagreb där hon skriver poesi, essäer och noveller. 2009 kom Bakić ut med diktsamlingen *It Can Be a Cactus, as Long as it Stings* som nominerades till Kikop-priset. Asja Bakić jobbar också som översättare och har översatt bland annat Emily Dickinson, Henri Michaux, Klaus Mann och Alejandra Pizarnik till kroatiska. 2012 publicerades en av hennes noveller i samlingen *Without doors, without knocking*. Bakic är även en av redaktörerna och författarna bakom nätpublikationen *Muff* som ägnar sig åt feministiska perspektiv på populärkulturen.

BETTER TIMES ARE COMING

The Radio says: it will be difficult again
I'm in the tram and I'm not sure
is it referring to the lack of money, or
the fact that I have to stand
all seats are taken, except one
which everybody avoids because it faces backwards

I sit down, confidence overtakes me
as large as a leaf of branched philodendron
it expands, it pushes people away and makes space
I do not mind sitting backwards
and looking in the opposite direction

radio continues: hard times are coming
but now I know, now I'm ready -
sitting, when seated bad news is easier received
but as I'm sitting backwards
I think backwards, I hear backwards:
good times are coming

anew: it will be difficult again
but I always have it difficult and I don't know
why anymore

I hear rustling of leaves, palm trees maybe
I turn around, some passenger
has a verdure confidence -
motionless, but splendid
same as me

DOLAZE BOLJA VREMENA

Radio kaže: opet će nam biti teško
u tramvaju sam i nisam sigurna
misli li na manjak novca, ili
što moram stajati
sva su mjesta zauzeta, osim jednog
naopakog koje svi izbjegavaju

sjednem, obuzme me samopouzdanje
kao veliki list razgranatog filadendrona
širi se, odguruje ljude i pravi mjesta
meni ne smeta sjediti naopako
i gledati u suprotnom smjeru

radio nastavlja: dolaze teška vremena
ali sad već znam, sad sam spremna —
sjedim, sjedeći se loše vijesti lakše primaju
ali dok sjedim naopako
mislim naopako, čujem naopako:
dolaze bolja vremena

a onda ponovno: opet će nam biti teško
ali meni je uvijek teško i ne znam više
pogoditi zašto

čujem šuškanje lišća, palme možda
okrećem se, netko od putnika
ima biljno samopouzdanje —
nepokretno, ali sjajno
isto kao ja

DET KOMMER BÄTTRE TIDER

Radion säger: vi kommer att få det svårt igen
jag åker spårvagn och jag vet inte
om de menar att det är ont om pengar, eller
att jag måste stå
alla platser är upptagna, utom
en bakvänd som alla undviker

jag sätter mig, grips av ett självförtroende
stort som ett blad på en förgrenad filodendron
det breder ut sig, knuffar undan folk och banar väg
jag har inget emot att sitta bakvänd
och titta åt andra hållet

radion fortsätter: det kommer svåra tider
men nu vet jag redan, jag är beredd –
jag sitter ner, det är lättare att ta in nyheter sittande
men eftersom jag sitter bakvänd
tänker jag bakvänt, hör jag bakvänt:
det kommer bättre tider

och så en gång till: vi kommer att få det svårt igen
men jag har det alltid svårt och kan inte längre
komma på varför

jag hör blad som prasslar, palmer kanske
jag vänder mig om, någon av passagerarna
har ett självförtroende som en växt –
örörligt, men bländande
precis som jag

THE DEVIL IN PAJAMAS

As long as the devil is inside of me
I'm staying in my pajamas
we're cozy, him and I
we aren't tight
people do certainly fright
I'm rolling in my bed from side to side
we're cozy, him and I

Hell is other people - I read
hell is other people - I repeat in my head
but the devil is protesting, waving a finger:
hell — it's me instead

ĐAVO U PIDŽAMI

Dok đavo ne izađe iz mene vani
ostajem u pidžami
udobno je i njemu i meni
nije nam tijesno
među ljude svakako ne želim
vrtim se u krevetu lijevo-desno
udobno je i njemu i meni

Pakao su drugi — čitam
pakao su drugi — ponavljam u glavi
ali đavo negoduje, maše prstom:
pakao — mi smo sami

DJÄVULEN I PYJAMAS

Så länge djävulen är kvar inom mig
går jag i pyjamas
vi har det mysigt både han och jag
det är inte trångt
ut bland folk vill jag i alla fall inte
jag vältrar mig hit och dit i sängen
vi har det mysigt både han och jag

Helvetet är de andra – läser jag
helvetet är de andra – upprepar jag i huvudet
men djävulen protesterar, viftar med fingret:
helvetet – är vi själva

THE THIEF GIRL

I stole again! Everyone says: don't steal,
but what am I to do, when they say: don't steal,
my hand immediately goes for a gold.
As soon as they say: don't steal, my hand's a
fork and it stabs, steadily stabs
other people's wealth, it twists money as a spaghetti
opens the safes as pâtés and collects loose change
on the floor. And while I'm jumping with joy,
I hassle, I curse and I spit
and other robbers die of guilt —
because no one's hands are more innocent than mine!

For Anja Plazonja

LOPOVICA

Opet sam ukrala! Svi kažu: ne kradi,
ali što da se radi, kad kažu: ne kradi,
moja ruka odmah ide prema zlatu.
Čim kažu: ne kradi, moja je ruka
vilica i nabada, neprestano nabada
tuđe bogatstvo, uvrće novce kao špagete,
otvara sefove kao paštete i skuplja sitniš
na podu. I dok ja radosno skačem, orobljene
pljujem, brojim novce i veselo psujem
ostali razbojnici umiru od muke —
jer od mene nitko nema nevinije ruke!

Anji Plazonji

Jag har stulit igen! Alla säger stjäla inte,
men vad ska man göra, när de säger stjäla inte
är min hand genast där och trevar efter guld.
Så fort de säger stjäla inte är min hand
en gaffel som hugger, som ständigt hugger efter
andras rikedom, rullar upp pengar som spaghetti,
öppnar kassaskåp som en pastejburk och letar mynt
på golvet. Och medan jag räknar pengar, hoppar
glatt, bespottar offren och svär med ett skratt
lider de andra förbrytarna dödliga kval –
för ingen har så oskyldiga händer som jag!

POETRY

What can you tell us about poetry?

I've been there only once. They have good hotels.
Three or four stars every one of them. But the language I just
couldn't understand, and I had a hard time getting by.
The truth is, when one drinks a little one starts to speak
with one's hands and feet. I even waved my head.
I kept saying yes, yes! I don't know why I
agreed with everything they said in Poetry.
I think it's because of the hotels: the hotels there are really good.

POEZIJA

Što nam možete reći o poeziji?

Bila sam tamo samo jednom. Imaju dobre hotele.
Sve po tri-četiri zvjezdice. Ali jezik nikako nisam
razumjela i teško sam se snalazila.
Istina, kad čovjek malo popije počne da se služi
i rukama i nogama. Čak sam i glavom mahala.
Štalno sam govorila da,da! Ne znam zašto sam se
slagala sa svim što u Poeziji govore.
Mislim da je do hotela: hoteli su im stvarno dobri.

POESIN

Vad kan Ni berätta för oss om poesin?
Jag har bara varit där en gång. De har fina hotell.
De flesta tre- och fyrstjärniga. Men jag förstod inte
språket och hade svårt att ta mig fram.
Men visst, när man har druckit lite börjar man använda
både armar och ben. Jag viftade till och med på huvudet.
Jag sa hela tiden ja, ja! Jag vet inte varför jag
höll med om allt de säger i Poesin.
Jag tror att det var hotellen: deras hotell är verkligen fina.

BLUNT KNIVES

While you're cleaning mussels in the kitchen with a blunt knife
in the room next door your computer restores
to factory settings
hard disk, hard shells -
your life isn't too difficult

but if you were to exhibit it in a museum or a gallery
people would be confused standing in front of it
asking in amazement what is it
what are they looking for

from the distance they wouldn't see the bigger picture
up close they wouldn't see the important details

the human view is unreliable, dull -
it only scrapes the surface

TUPI NOŽEVI

Dok tupim nožem čistiš dagnje u kuhinji
u susjednoj se sobi tvoje računalo vraća
na tvorničke postavke
tvrđi disk, tvrde školjke -
tvoj život nije pretjerano težak

ali da ga izlože u muzeju ili galeriji
ljudi bi zbunjeno stajali ispred njega
i začuđeno pitali što je tu bitno
u što treba gledati

iz daljine ne bi vidjeli širu sliku
iz blizine ne bi vidjeli bitne detalje

ljudski je pogled nepouzdan, tup —
struže samo po površini

SLÖA KNIVAR

Medan du rensar musslor i köket med en slö kniv
går din dator i rummet bredvid tillbaka
till fabriksinställningarna
hårddisk, hårda skal –
ditt liv är inte överdrivet jobbigt

men om det ställdes ut på museum eller ett galleri
skulle folk stå där förvirrade framför det
och förvånat undra vad är poängen
vad är det man ska titta på

på långt håll skulle de inte se helheten
på nära håll skulle de inte se detaljerna

människans blick är opålitlig, slö –
den skrapar bara på ytan

IN EXILE

I've lost some pennies in the snow
Twenty years ago,
a couple of coins
and I'm recollecting them now

But the cashier gives me a blank look
I can't pay, I don't have enough -
my memories here
are worthless

U EGZILU

U snijegu sam izgubila sitniš
prije dvadeset godina
par kovanica
i sad ih pronalazim u sjećanju

Ali kasirka me blijedo gleda
ne mogu platiti, nemam dovoljno —
moje sjećanje ovdje
ne vrijedi ništa

I EXIL

I snön tappade jag bort växeln
det var tjugo år sedan
ett par mynt
och nu hittar jag dem i minnet

Men kassörskan ger mig en frågande blick
jag kan inte betala, jag har inte så det räcker –
här är mina minnen
ingenting värda

AN AD

every man is a
body girdled
with wall
I offer my Chinese
for a Berlin Wall
because
in a case of extreme
loneliness it's
easier to knock it down

OGLAS

svaki čovjek je
tijelo opasano
zidom
nudim svoj kineski
za nečiji berlinski
jer je njega
u slučaju velike
usamljenosti
lakše srušiti

ANNONS

varje människa är
en kropp omgärdad av
en mur
jag byter min kinesiska mur
mot någons berlinmur
för den är
om man nu är väldigt
ensam
lättare att riva

HOW THE REVOLUTION FAILED

Mum's friend Tidža dreamt about me once.

She told me:

Asja, you were carrying a flag
and people were following you.

I didn't ask her,

but I'm sure

I led the people

a long way around.

KAKO JE PROPALA REVOLUCIJA

Teta Tidža me je jednom sanjala.

Rekla mi je:

Asja, nosila si zastavu
i ljudi su išli za tobom.

Nisam je pitala,

ali sam sigurna

da sam ljude vodila

zaobilaznim putem.

SÅ MISSLYCKADES REVOLUTIONEN

Tant Tidža drömde om mig en gång.

Hon berättade:

Asja, du bar på en fana
och folk följde dig.

Jag frågade inte,
men det var säkert så
att jag visade dem
en himla omväg.

FOR GOOD POETRY / HASTA VICTORIA SIEMPRE

Vicki Feaver often goes fishing
to write poetry in a boat,
and although Vicki is short for Victoria,
and English language is rich and grand
she returns home with an empty hand.
her worms drown and float,
but fish of good poetry don't bolt.
a face framed with sharp hair
called Vicki Feaver says:
in a good poem a poet disappears.
that's what this struggle with language is all about.
so let it be,
I tell her in my small, the smallest of languages,
from this fishing trip, dear Vicki,
you shall not return.

ZA DOBRU POEZIJU / HASTA VICTORIA SIEMPRE

vicki feaver često ide na pecanje
da u čamcu piše poeziju,
i iako je vicki skraćeno od victoria,
a engleski jezik bogat i velik
bez ulova se vraća kući.
njezini crvi se utapaju i plutaju,
ali ih ribe dobre poezije ne gutaju.
oštrom kosom uokvireno lice
zvano vicki feaver kaže:
in a good poem a poet disappears.
that's what this struggle with language is all about.
pa neka ti bude,
kažem joj na svom malom, najmanjem jeziku,
sa ovog se pecanja, draga vicki,
vratiti nećeš.

vicki feaver går ofta och fiskar
för att skriva poesi i båten,
men trots att vicki är en kortform av victoria
och det engelska språket rikt och stort
går hon hem utan fångst.
hennes maskar sjunker och flyter,
men den goda poesins fiskar nappar ej.
ansiktet som inramas av strävt hår
och heter vicki feaver säger:
in a good poem a poet disappears.
that's what this struggle with language is all about.
visst, som du vill,
säger jag på mitt lilla, mitt pyttelilla språk,
från den här fisketuren, kära vicki,
lär du inte komma tillbaka.

BLACK SOIL REMEMBERS, BUT PEOPLE DO TOO

soon the last farmer in my family will die
fields of corn and leaves of green lettuce will
wave at him while he disappears
potatoes will hide themselves
deeper in the ground out of sadness
beans will weigh down in their beds,
next to equally sad onions and
delicious, but in human death helpless watermelons
fruits will mourn, but people won't
he was a shitty person, that's why
his vegetables thrived

CRNA ZEMLJICA PAMTI, ALI LJUDI TAKOĐER

još malo pa će umrijeti posljednji
zemljoradnik u mojoj porodici
polja kukuruza i liske zelene salate
mahat će mu dok bude nestajao
krompir će se od tuge sakriti dublje u zemlju
grah će se povijati u svojim lijevama,
tik do jednako žalosnog luka i
ukusnih, ali u ljudskoj smrti nemoćnih lubenica
plodovi će tugovati, ali ljudi neće -
bio je govno, zato mu je povrće tako uspijevalo

DEN SVARTA MYLLAN MINNS, MEN DET GÖR MÄNNISKORNA OCKSÅ

om ett litet tag kommer den sista
jordbrukaren i min familj att dö
majsåkrarna och grönsallatsbladen
kommer att vinka till honom när han förtvinar
potatisen kommer att gömma sig djupare i jorden av sorg
bönorna kommer att sloka i sina sängar,
ihop med den lika sorgsna löken och
de goda men vid människors död maktlösa vattenmelonerna
grödorna kommer att sörja, men inte människorna –
han var en skit, det var därför hans grönsaker var så frodiga

